

Erfaringsopsamling efter prøveforsøg i spansk begyndersprog A (stx, sommer 2024)

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) udbød ved sommerens prøver 2024 to forsøg med den skriftlige prøve i spansk begyndersprog A på stx. Forsøg 1 bestod af to delprøver på papir, mens Forsøg 2 koblede en mundtlig eksamination på den centralt stillede ordinære prøve i faget. Læs mere om indholdet i forsøgene i appendiks 1. I alt 15 institutioner og 28 hold deltog ved de to forsøg (se appendiks 2).

Forsøgene havde til formål at afsøge mere hensigtsmæssige prøveformer, der både fremmer mestring inden for spansk begyndersprogs faglige mål og kernestof, og der samtidig afhjælper snyd med digitale hjælpemidler, herunder kunstig intelligens.

STUK udsendte efter forsøgsprøvernes afslutning spørgeskemaer til de deltagende institutioner, undervisere med tilmeldte hold samt censorer ved prøverne. Institutionerne indsendte desuden karakterlister med information om eksaminandernes prøvekarakter, afsluttende standpunktskarakter i mundtlig og skriftlig spansk begyndersprog, køn samt særlige prøvevilkår. Denne information indgår sammen med svarene på spørgeskemaerne samt styrelsens erfaringer i nærværende erfaringsopsamling og videre forsøgsvirksomhed og implementering.

Hovedresultater på tværs af de to forsøg

I alt 346 eksaminander aflagde en skriftlig prøve under forsøgsordning 1. Dette medførte et karaktergennemsnit på 6,39, hvilket er højere end gennemsnittene for terminens to ordinære prøveforekomster i spansk begyndersprog A på stx: 6,22 og 5,40. 171 eksaminander aflagde prøve under forsøgsordning 2. Her endte karaktergennemsnittet, på baggrund af data på alle 171 eksaminander, på 5,96.¹

25. september 2024
Sagsnr.: 24/26050
Kontor for Prøver, Eksamen og Test
ANTER1

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Teglholmegade 1
2450 København SV

Telefon: +45 33 92 50 00
Mail: stuk@stukuvvm.dk
www.stukuvvm.dk

CVR-nr.: 29634750

Børne- og
Undervisningsministeriet

---

¹ Karaktergennemsnittene for forsøgsordning 1 og de to ordinære prøveforekomster er på nuværende tidspunkt baseret på uverificeret data fra Netprøver. Karaktergennemsnittet for forsøgsordning 2 er baseret på data direkte fra de deltagende institutioner.

Prøveforekomst for spansk begynder-sprog A (stx)	Karakter-gennemsnit	Antal elever
Ordinær prøve 1	6,22	3970
Ordinær prøve 2	5,40	2238
Forsøgsordning 1	6,39	346
Forsøgsordning 2	5,96	171

Begge forsøg har ifølge undervisere og censorer fungeret rigtig godt. Undervisere såvel som censorer vurderer, at især prøveformatet fra Forsøg 1 giver eksaminanderne mulighed for at vise, hvad de kan i forhold til de faglige mål i faget, samtidig med at muligheden for snyd minimeres. Det gavner i både den daglige undervisning og ved den skriftlige prøve.

Undervisere og censorer tilkendegiver, at prøveformatet fra Forsøg 2 har meget potentiale og i nogle tilfælde er en forbedring af det nuværende format. Det egner sig dog umiddelbart ikke til prøver i begynderprogfag i sin nuværende udformning, og det vil kræve en væsentlig tilpasning for at fungere optimalt. Her kunne det fx være en idé at benytte en tilpasset, specialfremstillet stedprøve frem for den ordinære stedprøve. Erfaringer fra afprøvningen af formatet bliver tænkt ind i det generelle arbejde med udvikling af prøver, da formatet potentielt kan bruges i andre fag.

Erfaringerne fra de to forsøg er udfoldet i afsnittene nedenfor.

Forsøg 1: To delprøver på papir

Denne forsøgsprøve bestod af to delprøver, der begge skulle løses på papir. Første delprøve varede halvanden time (modsat en time ved nuværende prøveformat) for at give mere tid til afprøvning af eksaminandernes grundkompetencer. Eksaminanderne skulle løse anden delprøve uden brug af digitale hjælpemidler. Eksaminanderne fik i stedet udleveret en "værktøjskasse" i papirform, som bestod af en relevant grammatikoversigt. Værktøjskassen blev ligeledes udmeldt til tilmeldte institutioner, så denne kunne integreres i undervisningen.

Erfaringer fra undervisningen

På en skala fra 1 til 10, hvor 10 er den højeste score, giver undviserne med tilmeldte hold i gennemsnit 9,2 point til forsøgsprøven ud fra, hvor godt den stemmer overens med de faglige mål i faget, mens undviserne i gennemsnit giver 9,4 point ud fra et tilfredshedsperspektiv. Samtlige undvisere, 100 %, foretrækker forsøgsprøven over den ordinære prøve i faget.

Undviserne oplever, at de er rykket tættere på elevernes arbejde med skriftlighed, end de ellers har været. Der har været øget fokus på de almene færdigheder og grundlæggende kompetencer, som kendetegner et begynderprogfag, herunder hvad eleven kan selv, og ikke hvad vedkommende kan slå op. I denne forbindelse har den manglende adgang til avancerede digitale hjælpemidler givet eleverne et bedre fundament for selv at konstruere sætninger på spansk. Sproget er i mange tilfælde også

blevet mere naturligt, da eleverne ikke forsøger med direkte oversættelser fra dansk.

Da meget af det skriftlige arbejde for hold tilmeldt Forsøg 1 foregik på institutionen, var der mindre fokus på snyd, og elevernes øgede forståelse for og bevidsthed om eget sprog havde en positiv effekt på arbejdet med skriftlige opgaver. Nogle undervisere tilkendegiver i denne forbindelse, at de før har været frustrerede over ikke at vide, om en elev selvstændigt har udført sit arbejde. Det ændrede fokus på elevernes proces og egen sprogproduktion har været medvirkende til, at snyd ikke var et dominerende tema.

Det skriftlige arbejde har ligeledes smittet af på mundtligheden i faget, da prøveformen har understreget nødvendigheden af at kunne gloser og grammatik udenad og at kunne kommunikere, selv når der mangler ord i ordforrådet. Dette afspejler, hvordan man begår sig på begynderespansk i et spansktalende samfund.

STUK havde opfordret underviserne til at tage eleverne med på råd inden tilmeldingen til prøveforsøget. Underviserne melder i denne forbindelse, at nogle elever først var usikre på den nye prøveform, da de fx ikke havde adgang til noter og ordbog. De fandt dog ud af, at et simpelt sprog er tilstrækkeligt og oftest optimalt. For mange var det derfor lettere at skrive mere, og det bidrog til læringen, at de blev bekræftet i, at de havde og kunne tilegne sig færdigheder uafhængigt af diverse hjælpemidler. Mange elever havde derfor også bedre mulighed for at vise, hvad de reelt kan, og flere undervisere ser tegn på mere motivation for og glæde ved at lære.

Endelig bemærker underviserne, at der har været forholdsvis kort tid til at forberede eleverne på prøveformatet, fordi forsøget først blev meldt ud i efteråret af det sidste undervisningsår. Undervisningen har derfor til tider følt pres. Til gengæld har det, at det var obligatorisk for tilmeldte hold at aflægge prøven, gjort, at det har været muligt at tilrettelægge undervisningen mere målrettet, hvilket samtidig har medført en højere motivation hos eleverne.

Erfaringer fra censorer

På en skala fra 1 til 10, hvor 10 er den højeste score, giver censorerne i gennemsnit 9,9 point til forsøgsprøven ud fra, hvor let det er at fastsætte en karakter ud fra en eksaminands besvarelse. Censorerne giver i gennemsnit 9,6 point ud fra, hvorvidt forsøgsprøven var i stand til at give et præcist billede af eksaminandens niveau inden for fagets faglige mål. Samtlige censorer, 100 %, foretrækker forsøgsprøven over den ordinære prøve i faget.

Censurarbejdet ved forsøgsprøven var karakteriseret ved stor enighed om karakterer. Her er det særligt værd at bemærke, at der var overensstem-

melse mellem eksaminandernes niveau i delprøve 1 og delprøve 2 – noget der typisk kan være en udfordring ved den ordinære prøve, hvor eksaminanderne i delprøve 2 har adgang til alle tilladte hjælpemidler, som de kender fra undervisningen, herunder digitale hjælpemidler.

Censorerne oplever, at eksaminanderne har stort ejerskab over sproget, som flyder naturligt, og censorer, som før har bedømt besvarelser ved den ordinære skriftlige prøve, oplever et generelt højere niveau end hidtil. Dette, mener censorerne, blandt andet kan forklares med det mere simple sprog, da eksaminanderne holder sig til, hvad de skal vise ved en begynder sprogsprøve og fx ikke forsøger med avancerede ordbogsopslag.

Forsøg 2: Skriftlig stedprøve efterfulgt af mundtlig eksamination

Denne forsøgsprøve kombinerede den eksisterende skriftlige prøve med en mundtlig eksamination. Eksaminanderne blev således eksamineret med afsæt i det skriftlige eksamenssæt samt deres arbejde hermed. Regelsættet fra den ordinære skriftlige prøve blev overført, så eksaminanderne udelukkende måtte benytte de digitale hjælpemidler, der fremgik af undervisningsbeskrivelsen.

Erfaringer fra undervisningen

Undervisere med hold tilmeldt til Forsøg 2 giver på en skala fra 1 til 10, hvor 10 er den højeste score, i gennemsnit 8,3 point til forsøgsprøven ud fra, hvor godt den stemmer overens med de faglige mål i faget. Undervisere giver derudover i gennemsnit 8,1 point ud fra et tilfredshedsperspektiv. 67 % af undviserne foretrækker forsøgsprøven over den ordinære prøve i faget, 11 % foretrækker den ordinære prøve, mens de resterende 22 % ingen præference har.

Efter tilmelding og op mod prøven har undviserne tilrettelagt undervisningen med øget fokus på mundtlighed i form af oplæg og præsentationer ud fra diverse tekster og elevernes egne skriftlige produkter. Dette har fungeret godt. Undviserne har også haft et særligt fokus på den dansksproglige del af forsøgsprøven, hvor eleverne skal fortælle om blandt andet grammatiske overvejelser og arbejdsproces, da dette adskiller sig en del fra, hvordan der hidtil har været undervist i faget.

Nogle undvisere oplevede, at forsøgsprøven var et godt alternativ til den ordinære prøve i en tid med kunstig intelligens og andre udfordringer med digitale hjælpemidler. Prøveformen underprioriterede dog også elementer af faget som indhold og kultur og især sprogproduktion, da mundtlighed og skriftlighed i højere grad blev låst til hinanden.

Undviserne beretter, at deres elever har været trygge ved at vide, hvilken prøve de skal aflægge, og eleverne har derfor været mere motiverede hen mod prøven. Eleverne var også glade for at have længere tid til at forberede sig til den mundtlige prøve, og at denne tog afsæt i kendt materiale – modsat den ordinære mundtlige prøve, hvor eleverne skal præsentere en ukendt, ubearbejdet tekst. Mange elever oplevede dog også,

at prøven var omstændelig, og at den udgjorde to prøver i stedet for en, fordi prøven forløb over to dage.

I forhold til selve prøven er underviserne noget uenige om, hvor godt formatet fungerer. Nogle oplevede, at formatet gav et glimrende evalueringgrundlag, og at der var en fin sammenhæng mellem den skriftlige og den mundtlige del, herunder præstationerne ved de to dele. Andre fandt det svært at finde den rigtige balance ved karakterfastsættelsen. Her er det også et bekymringspunkt, at den mundtlige præstation kan trække den skriftlige præstation ned og omvendt. Til gengæld var prøveformatet godt til at afkode, om en eksaminand havde benyttet ikke-tilladte hjælpemidler ved den skriftlige prøve.

Erfaringer fra censorer

På en skala fra 1 til 10, hvor 10 er den højeste score, giver censorerne i gennemsnit 8,3 point til forsøgsprøven ud fra, hvor let det er at fastsætte en karakter ud fra en eksaminands besvarelse. Censorerne giver i gennemsnit 7,8 point ud fra, hvorvidt forsøgsprøven var i stand til at give et præcist billede af eksaminandens niveau inden for fagets faglige mål. 33 % af censorerne ved forsøget foretrækker forsøgsprøven over den ordinære prøve i faget, 33 % foretrækker den ordinære prøve, og 33 % har ingen præference.

Censorerne havde forskellige oplevelser, da de var ude som censorer ved de mundtlige eksaminationer. Nogle oplevede således, at der generelt var enighed om karakterer, og at der var overensstemmelse mellem de skriftlige og mundtlige præstationer. Andre oplevede i stedet, at det var vanskeligt at foretage en samlet vurdering med forskellige elementer, der stak i forskellige retninger. Endvidere noterer censorerne her, at der stadig er udfordringer med forskelle mellem den skriftlige delprøve 1 og delprøve 2.

Der var stor forskel på, hvordan eksaminanderne greb forberedelsestiden mellem den skriftlige og mundtlig del af prøven an, og mange havde enten store mængder tekst med til den mundtlige eksamination eller havde indøvet den indledende præstation ord for ord. De mange hjælpemidler, som eksaminanderne havde til rådighed op til eksaminationen, kom derfor til at have en negativ indvirkning på præstationen, og når først censor og eksaminator stillede spørgsmål, blev det mere vanskeligt for eksaminanden at formulere sig på spansk. De dygtigste eksaminander klarede sig til gengæld rigtig flot og havde med prøveformatet rig mulighed for at vise, hvad de kunne. Dette vidner om, at den kombinerede prøveform ikke nødvendigvis er optimal til prøver i begyndersprog, da oplevelserne med formatet er så forskellige og potentielt kan stille eksaminander ulige.

Generelle administrative erfaringer

Rent administrativt er der forskellige opfattelser af, hvor godt forsøgsprøveformaterne har fungeret. Ud fra et tilrettelæggelsesmæssigt synspunkt vurderer de deltagende institutioner forsøgsprøverne til 7,2 (forsøgsprøve

1) og 7,8 (forsøgsprøve 2) på en skala fra 1 til 10, hvor 1 er overhovedet ikke godt, og 10 er rigtig godt. Der er dog spredning her, hvor nogle institutioner er meget positive, mens andre har synes, at det har været vanskeligt at afvikle forsøgsprøven.

Det er vigtigt fremover at være opmærksom på, hvordan de forskellige administrative systemer reagerer på nye prøveformer, så institutionerne ikke havner i en situation, hvor de fx ikke kan indlæse eksamensudtræk. Dette taler også ind i, at institutionerne generelt ønsker, at forsøg bliver udmeldt tidligere, så der er mere tid til at planlægge frem mod den nye eksamensform.

For så vidt angår forsøgsprøve 1, havde institutionerne med flere tilmeldte prøvehold et større arbejde med at scanne besvarelser og sende disse til censorerne pr. mail end hidtil. Institutionerne giver udtryk for, at dette var en tidskrævende og til tider frustrerende opgave. Hvis STUK fremover indfører prøver på (mere) papir, bør det derfor overvejes, hvordan besvarelserne håndteres bedst muligt. Nogle institutioner bemærker også, at der er et større arbejde forbundet med at udskrive værktøjskassen til eksaminanderne.

Endelig udtrykker størstedelen af de deltagende institutioner, at de har været glade for samarbejdet med STUK frem mod afvikling af forsøget. Institutionerne har generelt været tilfredse med informationsflowet og diverse informationsmøder, som har gjort selve eksamensafviklingen mere ligetil.

Nedenstående beskrivelser af indholdet i de to forsøgsprøver i spansk begynderprog A (stx) blev udsendt til gymnasiale institutioner, der udbyder stx, og delt på Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside.

Forsøg 1: To delprøver på papir

Denne forsøgsprøve består af to delprøver, der begge skal løses på papir. Første delprøve varer halvanden time (modsat en time ved nuværende prøveformat) for at give mere omfang til afprøvning af elevernes grundkompetencer.

Eksaminanderne skal løse anden delprøve uden brug af digitale hjælpemidler. Eleverne får udleveret en "værktøjskasse" i papirform, som består af en relevant grammatikoversigt. Værktøjskassen udleveres til tilmeldte institutioner, så denne kan integreres i undervisningen. I anden delprøve afprøves blandt andet læse- og tekstforståelse, interkulturel kommunikativ kompetence samt brug og inddragelse af de tildelte hjælpemidler. Eleverne skal demonstrere evne til at skrive og formulere sig på spansk i en given genre og form, herunder mestre fundamental grammatik og syntaks.

Prøverne bliver bedømt på baggrund af en helhedsvurdering ud fra et vejledende retteark og en pointskala.

Den skriftlige forsøgsprøve er obligatorisk for tilmeldte elever, der herudover også kan udtrækkes til en mundtlig prøve i faget.

Forsøg 2: Skriftlig stedprøve efterfulgt af mundtlig eksamination

Denne forsøgsprøve kombinerer den eksisterende skriftlige prøve med en mundtlig eksamination. Eleverne bliver således eksamineret med afsæt i det skriftlige eksamenssæt samt deres arbejde hermed. Regelsættet fra den nuværende skriftlige prøve overføres, så eleverne udelukkende må benytte de digitale hjælpemidler, der fremgår af undervisningsbeskrivelsen.

Ved den mundtlige eksamination præsenterer eleverne deres besvarelse af delprøve to og perspektiverer til læst stof, jf. undervisningsbeskrivelsen, hvorefter en samtale om besvarelsen og perspektivering formidles mellem eleven og eksaminator og censor. Denne første del af den mundtlige eksamination foregår på spansk. En samtale på dansk med udgangspunkt i elevens arbejdsproces formidles dernæst som afrunding på eksaminationen.

Eleverne kan i tiden efter den skriftlige prøve producere et støttepapir (for eksempel en disposition eller synopsis), som de medbringer til den mundtlige eksamination. Eleverne skal til prøven udvise ejerskab over sprog og indhold med afsæt i støttepapiret.

Elevernes præstation bedømmes samlet, og det skriftlige produkt læses og forhåndsbedømmes af elevernes underviser og en censor. Karakterer ved denne forsøgsprøve tæller med vægten 2, da prøveformen vil være den eneste i faget. Prøven tæller som én prøve i udtrækket og vil tælle som en mundtlig prøve.

**Appendiks 2: Deltagende institutioner ved de to prøveforsøg i
spansk begynderprog A (stx)**

Forsøg 1: To delprøver på papir		Forsøg 2: Skriftlig stedprøve efterfulgt af mundtlig eksamination	
<i>Institution</i>	<i>Antal hold</i>	<i>Institution</i>	<i>Antal hold</i>
Falkonergårdens Gymnasium & HF-Kursus	1	Allerød Gymnasium	1
Frederikshavn Gymnasium	2	Christianshavns Gymnasium	1
Gladsaxe Gymnasium	3	Hjørring Gymnasium	3
Greve Gymnasium	4	Marselisborg Gymnasium	1
Midtsjællands Gymnasium	1	Midtsjællands Gymnasium	1
Morsø Gymnasium	1	Solrød Gymnasium	3
Nordsjællands Grundskole & Gymnasium	1		
Silkeborg Gymnasium	1		
Tårnby Gymnasium & HF	1		
Aarhus Statsgymnasium	3		